

Sygnatura akt III RC 8/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 12 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Wołowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Piotr Remian

Protokolant: Kamila Cymerman

po rozpoznaniu w W. na rozprawie w dniu 28.09.2017 r.

sprawy z powództwa W. Ż. (1)

przeciwko M. Ż. (1)

o ustalenie wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego ewentualnie obniżenie alimentów

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda kosztami procesu poniesionymi przez pozwaną;

III. nie obciąża powoda kosztami sądowymi, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

Powód W. Ż. (1), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, pozwem z dnia 23.12.2013 r. (data wpływu) wniósł o ustalenie, iż z dniem wniesienia pozwu wygaś jego obowiązek alimentacyjny wobec byłej żony M. Ż. (1), względnie o obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz pozwanej M. Ż. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.06.2011 r. w sprawie o sygn. XIII RC 268/10 z kwoty 500 zł miesięcznie do kwoty 100 zł miesięcznie. Wniósł również o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Podał, iż jego sytuacja materialna pogorszyła się, gdyż przestał pracować w (...) na umowę o pracę za wynagrodzeniem 3.000 zł brutto miesięcznie i zawarł umowę zlecenie z tą firmą za wynagrodzeniem 2.700 zł brutto miesięcznie. Podał, iż ponosi koszty utrzymania nieruchomości w kwocie 850 zł miesięcznie oraz pomaga córce stron. Dodatkowo jest obciążony spłatą zaległości z tytułu opłaty abonamentowej RTV w kwocie 1.496,90 zł. Wskazał, iż była żona pracuje za granicą uzyskując dochód w granicach 500 euro i jej sytuacja od czasu orzeczenia rozvodu polepszyła się.

Pozwana M. Ż. (1), działając przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. Wskazała, iż wyjechała do Niemiec do pracy, gdyż nie miała w Polsce pracy, ani środków na utrzymanie siebie i córek. Zarzuciła, iż powód w trakcie sprawy rozwodowej podarował dom swojej siostrze. Zaznaczyła, iż choruje i nie wie jak długo będzie w stanie świadczyć pracę.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.06.2011 r. w sprawie sygn. akt XIII RC 268/10 rozwiązane zostało małżeństwo W. Ż. (1) i M. Ż. (1) przez rozwód z winy powoda oraz zasądzono od W. Ż. (1) na rzecz M. Ż. (1) alimenty w kwocie po 500 zł miesięcznie. Ze związku pochodzą dwie dorosłe córki: A. Ż. i M. Ż. (2), które zamieszkiwały wspólnie z rodzicami. W tej dacie powód pracował w (...) Sp. z o.o. w B. jako napełniacz gazów technicznych i zarabiał kwotę 2.200 zł netto miesięcznie. Strony zamieszkiwały w jednym domu położonym w B. przy ul. (...), lecz w odrębnych

pokojach i pozostawały w separacji faktycznej. Nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. Dzieliły się kosztami eksploatacji domu i z tego tytułu każdy ponosił wydatek w granicach 250 zł miesięcznie. Przez większą część małżeństwa M. Ż. (1) zajmowała się wychowaniem dzieci i prowadzeniem domu. Od 2008 r. zaczęła świadczyć dorywczą pracę w Niemczech jako pomoc domowa osoby starszej i zarabiała około 400 Euro netto miesięcznie oraz otrzymywała wyżywienie i nocleg. Zarobione pieniądze przeznaczała na utrzymanie w kraju, pomoc córkom oraz remont domu i zakup urządzeń domowych. Pracowała przez miesiąc, a następnie przez dwa miesiące przebywała w Polsce. M. Ż. (1) swój koszt utrzymania (wyżywienie, ubranie, środki czystości, zakup węgla) określała na kwotę 1.000 zł miesięcznie. Standard życia małżonków był średni, zaś zaspokojenie potrzeb pozostawało na zbliżonym poziomie.

W dniu 20.05.2009 r. W. Ż. (1) umową darowizny przekazał dom położony w B. przy ul. (...) siostrze U. L. (1). W. Ż. (1) nadal opłacał rachunki za media oraz podatek od nieruchomości.

Miał zadłużenie w bankach w kwocie 7.000 zł.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Wołowie II Wydział Karny z dnia 04.08.2009 r. w sprawie o sygn.. akt II K 424/09 W. Ż. (1) za fizyczne i psychiczne znęcanie się nad żoną i córkami (art. 207 par. 1 k.k.) został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem na okres 3 lat próby.

(dowód: akta SO we Wrocławiu o sygn. XIII RC 268/10 – w załączeniu)

Powód W. Ż. (1) ukończył 56 rok życia, z zawodu jest technikiem ekonomistą oraz posiada uprawnienia na wózki widłowe. Zamieszkuje w budynku położonym w B. przy ul. (...). Wraz z nim zamieszkiwała do grudnia 2016 r. młodsza córka A. Ż., która nie partycypowała w kosztach eksploatacyjnych domu. W stosunku miesięcznym na poczet kosztów związanych z eksploatacją nieruchomości wydatkuje na: wodę i kanalizację – 100 zł, energię elektryczną – 100 zł, gaz – 100 zł, wywóz nieczystości – 12 zł, abonament RTV – 22.70 zł, Internet – 50 zł, opłatę stałą na ogrzewanie – 50 zł. Kwartalnie opłaca podatek od nieruchomości kwotą 175 zł. Na wyżywienie i ubranie przeznacza kwotę 600 zł w skali miesiąca. Leczy się na nadciśnienie i na zakup leków przeznacza kwotę 50 zł. Nie ma majątku. W dniu 21.08.2013 r. kwotą 1.500,30 zł spłacił zaległość z tytułu opłaty abonamentowej RTV za okres od stycznia 2008 r. do marca 2013 r.

W dniu 28.12.2012 r. powód zawarł porozumienie z (...) Sp. z o.o. o rozwiązaniu z dniem 31.03.2013 r. umowy o pracę na mocy porozumienia stron z przyczyn nie dotyczących pracownika. Od dnia 16.04.2013 r. do dnia 14.05.2013 r. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. jako bezrobotny i pobierał zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 953,10 zł brutto miesięcznie. W okresie od dnia 15.05.2013 r. do dnia 10.03.2014 r. świadczył pracę w (...) Sp. z o.o. na podstawie umowy zlecenie za wynagrodzeniem 2.700 zł brutto miesięcznie. W okresie od dnia 01.03.2014 r. do dnia 16.07.2014 r. przebywał na zwolnieniu lekarskim i otrzymał w tym okresie zasiłek chorobowy w kwocie łącznej 5.467,44 zł brutto (4.483,44 zł netto). W dniu 17.06.2014 r. został zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. jako bezrobotny i pobierał zasiłek w okresie od dnia 25.06.2014 r. do dnia 25.09.2014 r. w wysokości 997,40 zł brutto (851,63 zł netto) miesięcznie oraz w okresie od dnia 26.09.2014 r. do dnia 24.06.2015 r. w wysokości 783,20 zł brutto (678,71 zł netto) miesięcznie. W okresie od dnia 03.09.2014 r. do dnia 05.03.2016 r. świadczył pracę na podstawie umowy o pracę na czas określony w (...) Sp. z o.o. uzyskując średnie wynagrodzenie w kwocie 2.396,35 zł brutto (1.734,29 zł netto) miesięcznie. W okresie od dnia 07.03.2016 r. do dnia 31.08.2016 r. był zatrudniony na podstawie umowy na czas określony w (...) Sp. z o.o. na stanowisku pomocnika pakowacza za średnim wynagrodzeniem w kwocie 2.284,32 zł brutto miesięcznie. Następnie podjął pracę w (...) w B. za wynagrodzeniem 1.600 zł netto miesięcznie. W dniu 16.11.2016 r. podjął pracę w (...) Sp. z o. o., gdzie otrzymuje wynagrodzenie około 2.250 zł netto miesięcznie. Z wynagrodzenia jest potrącanie 60% przez komornika na poczet spłaty zaległości alimentacyjnych na rzecz pozwanej. Posiada zaległość w spłacie alimentów od dnia 01.07.2016 r. w kwocie 19.500 zł. Powód otrzymuje po potrąceniu kwotę w granicach 800 – 1.000 zł netto miesięcznie (w zależności od ilości przepracowanych godzin). W roku 2013 uzyskał dochód w kwocie 57.362,05 zł, w roku 2014 uzyskał dochód w kwocie 20.215,39 zł, zaś w roku 2016 uzyskał dochód w kwocie 27.954,80 zł.

(dowód: zeznania powoda W. Ż. - k. 199 – 00:17:57 – 00:58:16, k.256a – 00:16:53 – 00:41:12; zeznania świadka U. L. - k. 176 – 00:06:19 – 00:11:57; zeznania świadka W. L. - k. 176 – 00:11:58 – 00:18:42; porozumienie - k.13; decyzja

Starosty Powiatu (...) - k.14; wezwanie do zapłaty - k.15; potwierdzenie przelewu - k.16; umowa zlecenie - k.17 – 18; pismo PUP w W. - k.44,74; karta wypłaty zasiłków - k.45; zaświadczenie ZUS - k.75; zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. - k.76,100; świadectwo pracy (...) - k.77; zaświadczenie o dochodach - k.78; zaświadczenie (...) - k.81,193,234; potwierdzenia opłat rachunków - k.123-143; zaświadczenie o zarobkach - k.194; aneks do umowy o pracę - k.233)

M. Ż. (1) ukończyła 57 lat, z zawodu jest fryzjerem damskim. Pod koniec 2011 r. zaczęła systematycznie wyjeżdżać do pracy w Niemczech. W dniu 07.05.2014 r. podjęła pracę na umowę na czas określony do dnia 01.09.2017 r. w (...) Sp. z o.o. w pełnym etacie jako opiekunka oddelegowana do pracy na terenie Niemiec za wynagrodzeniem w kwocie 1.360 Euro brutto (1.100 Euro netto) miesięcznie. W dniu 25.06.2016 r. została rozwiązana umowa o pracę pozwanej, gdyż z uwagi na stan zdrowia nie mogła dalej być opiekunką osób starszych. W czasie pobytu w Niemczech pomagała córkom przesyłając co miesiąc kwotę 450 Euro. Pomagała również swojej mamie przesyłając co miesiąc kwotę 100 Euro na opiekę i zakup leków. W skali miesiąca na wyżywienie wydatkowała kwotę 150 Euro, na zakup ubrań kwotę 100 Euro, na zakup lekarstw 50 Euro, na bilety i paczki do Polski kwotę w granicach 50 – 60 Euro. Miesięcznie zaoszczędzała kwotę w granicach 100 - 200 Euro. W roku 2016 uzyskała dochód w kwocie 36.383,27 zł.

Po powrocie do kraju zamieszkała w budynku w B. przy ul. (...). W związku z tym, iż decyzją administracyjną została wymeldowana z tego adresu w dniu 15.04.2017 r. zawarła umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w B. przy ul. (...). Ponośi koszty eksploatacyjne w kwocie około 1.000 zł w skali miesiąca (w tym 700 – 800 zł czynsz). Leczy się na zwyrodnienie kręgosłupa, nadciśnienie tętnicze, Chorobę H., niedoczynność tarczycy. Przywiozła 1.000 Euro oszczędności, które przeznaczyła na bieżące utrzymanie. Korzysta ze wsparcia córek. Pokrywa koszty związane z usługami medycznymi, rehabilitacyjnymi oraz przyjmowaniem leków. W skali miesiąca wydatkuje na wyżywienie kwotę 500 zł, na środki higieniczne oraz chemię kwotę 100 zł, zakup leków kwotę 100 zł.

Od dnia 01.08.2016 r. jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. jako bezrobotna i pobierała zasiłek w okresie od dnia 01.08.2016 r. do dnia 31.10.2016 r. w wysokości 831,10 zł brutto (717,30 zł netto) miesięcznie oraz w okresie od dnia 01.11.2016 r. do dnia 31.07.2017 r. w wysokości 652,60 zł brutto (572,87 zł netto) miesięcznie. Na indywidualnym koncie ZUS wg. stanu na dzień 31.12.2016 r. zgromadzone ma środki w kwocie 41.027,11 zł. Przechodząc w wieku 63 lat i 2 miesiące na emeryturę otrzymałaby świadczenie w kwocie 392,08 zł. Opłaca od dnia 04.03.2012 r. w Towarzystwie (...) polisę ubezpieczeniową na życie, płacąc 100 zł składki miesięcznej. Nie ma majątku.

(dowód: zeznania pozwanej M. Ż. - k.160-168; pismo (...) - k.69,89; pismo UM w B. - k.95; polisa ubezpieczenia na życie - k.96-97; świadectwo pracy (...) - k.180; zaświadczenie lekarskie - k.182,244-248; umowa najmu lokalu mieszkalnego - k. 249 - 253; pismo komornika sądowego przy SR w Wołowie - k.192; historia operacji na rachunkach bankowych - k.206 - 215; zaświadczenie Naczelnika Urzędu Skarbowego w W. - k.239; zaświadczenie PUP w W. - k.240-241; pismo ZUS - k.242 – 243; umowa najmu lokalu mieszkalnego - k.249 - 253)

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powód W. Ż. (1) wniósł o ustalenie wygaśnięcia jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej M. Ż. (1), względnie o obniżenie alimentów zasądzonych na jej rzecz z kwoty 500 zł miesięcznie do kwoty 100 zł miesięcznie wskazując, iż nastąpiła zmiana stosunków polegająca na pogorszeniu jego sytuacji materialnej i polepszeniu sytuacji materialnej byłej żony. Skoro wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 21.06.2011 r. w sprawie sygn. akt XIII RC 268/10 rozwiązane zostało małżeństwo W. Ż. (1) i M. Ż. (1) przez rozwód z winy powoda należało ustalić, czy zaistniała zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o., skutkująca koniecznością orzeczenia o ustaleniu wygaśnięcia obowiązku alimentacyjnego, bądź zmniejszenia wysokości alimentów. Chodzi tu o te stosunki, które zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o. stanowiły podstawę zasądzenia alimentów na rzecz byłego małżonka. Zgodnie z art. 60 § 2 k.r.o. jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczynić się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych

potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Dla stwierdzenia czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. należy brać pod uwagę czy istniejące warunki i okoliczności mają charakter trwały, dotyczą okoliczności zasadniczych i wyczerpują te przesłanki, które w istotny sposób wpływają na istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego. Zmiana orzeczenia dopuszczalna jest tylko w razie zmiany stosunków zaistniałych po jego wydaniu, a jej ustalenie następuje przez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami poprzednio istniejącymi. Żądanie ustalenia, że ustał obowiązek alimentacyjny unormowany w wyroku rozwodowym, mogłaby uzasadniać jedynie zmiana stosunków polegająca na ustaleniu, że zaistniały okoliczności, pozwalające na przyjęcie, że uprawniony do alimentów małżonek, znalazł się w sytuacji majątkowej lepszej, niż w dacie rozwiązania małżeństwa. Zatem istotne jest porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali pożycie. Oznacza to, że zmiana okoliczności uzasadniająca wygaśnięcie tak orzeczonego obowiązku może zaistnieć tylko w przypadku, gdy po ustaleniu w wyroku rozwodowym alimentów zaistnieją okoliczności pozwalające na przyjęcie, że sytuacja małżonka uprawnionego do świadczeń alimentacyjnych, nawet pomimo zaprzestania ich łożenia będzie, co najmniej taka sama jak przed rozwodem. W przedmiotowej sprawie powód nie wykazał zaistnienia takich okoliczności.

Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że nie nastąpiła istotna zmiana stosunków, która powodowałaby wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej, bądź też zmniejszenie zakresu obowiązku alimentacyjnego. Od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów sytuacja powoda uległa nieznacznemu pogorszeniu, bowiem aktualnie pracuje w (...) Sp. z o. o., gdzie otrzymuje wynagrodzenie około 2.250 zł netto miesięcznie, zaś po potrąceniu komorniczym na poczet spłaty zaległości alimentacyjnych na rzecz pozwanej, otrzymuje kwotę w granicach 800 – 1.000 zł netto miesięcznie. Posiada zaległość w spłacie alimentów od dnia 01.07.2016 r. w kwocie 19.500 zł. Zaległości alimentacyjne wynikają z nierealizowania obowiązku łożenia na utrzymanie byłej żony. Ta okoliczność nie może w żaden sposób wpływać na nie obciążanie powoda obowiązkiem łożenia na utrzymanie pozwanej, bądź zmniejszeniem wysokości alimentów. Nadto na pogorszenie sytuacji powoda wpływa fakt, iż pokrywa on obecnie całość kosztów związanych z eksploatacją nieruchomości położonej w B. przy ul. (...), co w skali miesiąca łączy się z wydatkowaniem kwoty ok. 500 zł. W tym kontekście należy jednak wskazać, iż wskutek podjętych przez powoda działań związanych z darowizną przedmiotowego domu siostrze U. L. (1), a następnie wymeldowanie pozwanej, zmuszony jest do pokrywania całości tych kosztów.

Sytuacja pozwanej od ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów uległa pogorszeniu. Aktualnie jest zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w W. jako bezrobotna i pobierała zasiłek do dnia 31.07.2017 r. w wysokości 652,60 zł brutto (572,87 zł netto) miesięcznie. Na pogorszenie jej sytuacji składa się konieczność najmu lokalu mieszkalnego, co łączy się z koniecznością ponoszenia kosztów eksploatacyjnych w kwocie około 1.000 zł w skali miesiąca. W sposób znaczący pogorszył się jej stan zdrowia. Gdyby nie pomoc córek nie byłaby w stanie zaspokoić swych potrzeb. Wprawdzie w okresie wcześniejszym świadczyła pracę na umowę jako opiekunka oddelegowana do pracy na terenie Niemiec za wynagrodzeniem w kwocie 1.360 Euro brutto (1.100 Euro netto) miesięcznie, ale z uwagi na stan zdrowia w dniu 25.06.2016 r. została rozwiązana umowa. Zatem nie można uznać, iż zmiana ta miała charakter trwały. Poziom dochodu uzyskiwanego przez nią nie pozwala jej na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych zważywszy na strukturę jej wydatków oraz aktualny stan zdrowia.

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu, żądanie powoda nie znajduje żadnego uzasadnienia, bowiem od momentu ustalenia obowiązku alimentacyjnego nie nastąpiły ani po stronie zobowiązanego do alimentacji, ani po stronie uprawnionej takie istotne zmiany, aby uchylić obowiązek alimentacyjny, bądź zmniejszyć jego zakres.

Z tych względów na podstawie art. 138 a cont. k.r.o. Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

Sąd, ocenił zasadność dochodzonego roszczenia na podstawie dostępnych Sądowi dokumentów oraz zeznania stron. Na podstawie art. 233 k.p.c. ocenił ich wiarygodność i moc dowodową, według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia całości zebranego materiału, a także zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie zostały poczynione w oparciu o dowody przeprowadzone w toku postępowania, a mianowicie przesłuchanie stron, przedłożone dokumenty oraz dokumenty zgromadzone w sprawie rozwodowej. Powyższy materiał dowodowy Sąd w całości uznał za wiarygodny, albowiem wzajemnie się uzupełnia, tworząc jasny i spójny obraz sytuacji materialnej powoda, jego możliwości zarobkowych, jak również potrzeb pozwanej. Podkreślenia wymaga fakt, że dokumenty nie były przez strony kwestionowane. Sąd oddalił wniosek dowodowy z paragonów (k. 181) albowiem treść przedstawionych dokumentów nie jest przydatna do wykazania tezy dowodowej z uwagi na brak określenia osoby płatnika.

W pkt II wyroku Sąd na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu. Przepis ten powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2012 roku, IV CZ 117/11, Lex 1119555). W ocenie Sądu aktualna sytuacja materialna powoda nie pozwala na pokrycie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. Dochód powoda z wynagrodzenia za pracę i starcza na zaspokojenie jego usprawiedliwionych potrzeb.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji wyroku.

Orzeczenie zawarte w pkt III wyroku znajduje swoje uzasadnienie w art. 102 Ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz.1398 z p.z.).